

ugyanazok a nyugati hivatalos körök, amelyek megrendezték a nyilvánvaló hamisításokon alapuló görög népszavazást, a legmesszebbmenő támogatásban részesítették a különböző országok rendbontó elemeit, Magyarországon már előre kétségesse akarják tenni a választások tisztaságát pusztán azért, mert a választások Magyarországon kétségtelenül a demokrácia nagy győzelmét hozzák. Hogyan alakul arányszámokban a győzelem, azt egyelőre nem lehet kiszámítani. A magyar népnek alkalma nyílik arra, hogy szabadon, minden idegen befolyástól mentesen döntsön a maga sorsáról. A döntés nem kétséges és nyomában megindulhat teljes lendülettel a hároméves terv megvalósításának nagy munkája, ami a Magyar Köztársaságot hatalmas lépéssel segíti elő a demokrácia útján. A szomszédok megértő érdeklődéssel figyelik a választási kampány fejlődését és a küszöbönálló szavazás alakulását. Ezt az érdeklődést Titó marsallnak Dinnyés Lajos miniszterelnökhöz intézett távirata így fejezte ki: *»szerencsekívánataimat küldöm az egész magyar népnek, kívánva, hogy tartson ki a harcban a teljes demokrácia megvalósításáért és Magyarország további fejlődéséért«.*

Az idegháborúban, a szakadatlan reakciós kihívások közepette a népi demokráciák fejlődése feltartóztathatatlanul halad előre és igyekszik a népek közötti összefogást minél erősebbé és szilárdabbá tenni. Az egymásba kapcsolódó gazdasági tervek mind szorosabbra fűzik ezt az összefogást és erősebbé teszik a demokráciák idegeit a kihívásokkal szemben. A demokráciák jól tudják, hogy a kihívók mögött nem tömegek állnak, hanem a monopolista érdekcsoportok és a másik oldalon a tömegek ugyanúgy, ha még nem is mindenütt kellő öntudattal harcolnak az elfnyomóik és kizsákmányolóik ellen. Ez szab korlátokat a monopolista imperializmusnak és jelenti a világbéke építésének egyik komoly alapját.

1947. augusztus 27.

FIGYELŐ

ÉRTELMISÉG A SZOVJET ÁLLAMBAN

A szovjet, szocialista állam értelmisége — új típusú értelmiség, amely — a többi állam értelmiségéhez viszonyítva, — teljesen eltérő vonásokat mutat. A szovjet értelmiség egészen újszerű, szociális összetételénél és ténykedésének jellegénél, valamint azon szerepénél és pozíciójánál fogva, amelyet a társadalomban betölt.

A szovjet értelmiség — a nép húsából-véréből való: a munkás- és parasztosztályból, valamint a dolgozók egyéb rétegeiből került ki. Eltérően más országok értelmiségével, amely kizsákmányoló osztályokat szolgálja, a szovjet értelmiség a népet szolgálja, együtt harcol a néppel, a nép érdekeiért. Azzal a ténykedéssel, amelyet a szovjet értelmiség fejt ki, összhangban áll új szerepe — az a szerep, amelyet a szovjet társadalom anyagi és szellemi kultúrájának felépítésében vállal. A szovjet értelmiség a széles néprétegek mély rokonszenvét élvezzi és az egész nép joggal büszke rá.

A szovjet társadalomra jellemző továbbá az is, hogy az értelmiség számbeli gyarapodása jóval nagyobb, mint más államokban, ugyanakkor pedig ennek a növekedésnek új történelmi tartalma van; ez az értelmiség az öntudatos, magabiztos alap a szovjet gazdasági életben és az egész társadalomban, az egész népi kultúra növekedésének kifejezője, amelyben megszűnnek az ellentétek a szellemi és fizikai munka közt.

A szovjet értelmiség megkülönböztető tulajdonságait s annak új szerepét végeredményben a termelés szocialista rendszere határozza meg. A gazdasági élet szocialista rendszerének és a szovjet rendszernek tulajdonságaiban gyökereznek a szovjet értelmiségnek újszerű, megkülönböztető vonásai, azé az értelmisége, amelyhez hasonló nem akadt eddig a világ történelmében.

A POLGÁRI SZAKEMBEREK FELHASZNÁLÁSA

Az értelmiség kérdése közvetlenül az oroszországi szocialista forradalom győzelme után merült fel a szovjet állam előtt. Különösen kiéleződött ez a kérdése, akkor, amikor a polgári intelligencia fejsőbb, maradi rétegei nyíltan szabotálták a szovjet hatalom intézkedéseit.

A polgári értelmiség maradi rétegeinek szabotázását a proletár állam forradalmi lépései megtörték.

Ugyanakkor felmerült a szovjet állam előtt az a feladat, hogy felhasználják a polgári értelmiséget, hogy azt a szovjet hatalom oldalára állítsák. Ezt a feladatot Lenin tűzte ki 1918 március-április havában.

Lenin, Sztalin és a bolsevikok nagyon jól megértették, hogy a győztes proletariátus csak úgy tudja építeni a szocializmust, ha felhasználja a tudomány, technika, a kultúra összes vívmányait, amelyeket a társadalom előbbi fejlődési folyamán alkottak.

Lenin, hangsúlyozta a szakemberek felhasználásának szükségességét, rámutatott arra, hogy »az ő tudásukra, tapasztalataikra és munkájukra szükségünk van, nélkülük lehetetlen átvenni azt a kultúrát, amelyet a régi társadalmi viszonyok teremtettek meg s amely a szocializmus anyagi bázisaként maradt meg«.

A polgári szakemberekhez való viszonyról beszélve, Lenin rámutatott arra, hogy: »szétzúztuk ellenállásukat, — ezt meg kellett tenni, — de nem csupán ezt kellett végrehajtani, hanem a megszervezés erejével rá kell venni őket, hogy nekünk szolgáljanak, ki kell őket gyógyítani a régi hibákból, meg kell őket akadályozni abban, hogy visszatérhessenek a kizsákmányoló cselekedésekhez«.

Lenin azt ajánlotta, hogy a régi szakembereket a bajtársi együttműködés légkörével kell körülvenni, hogy meg kell teremteni számukra azokat a feltételeket, amelyek az alkotó munkákhoz szükségesek, de ugyanakkor kerlelhetetlenül harcolni kell a szabotálók ellen.

A bolsevik párt és a szovjet állam intézkedései meghozták az eredményt. Már 1918 novemberében megemlítette Lenin, hogy a régi értelmiség körében már észlelhető a fordulat, a közeledés a szovjet hatalom felé.

Az Októberi Forradalom győzelmének percétől kezdve a polgári értelmiség köreiben — miként a XVIII. pártkongresszuson Sztalin rámutatott — a szovjet hatalom iránti magatartás tekintetében háromféle csoportot lehetett megfigyelni. A polgári intelligencia »felső« ré-

tege nyíltan a szocialista forradalom ellen fordult és a fehérgárdistákat támogatta a szovjet hatalom elleni harcban. Ezt a csoportot a szovjet állam szervei megsemmisítették. E csoport megmaradt képviselői, a szovjet hatalom pusztulásában reménykedtek — és váraakoztak. Amikor látták, hogy a szovjet állam megrendülésébe velett reményeik szertefoszlottak, kártékony tevékenységbe kezdtek, külföldi kémszervezetek ügynökeivé váltak.

Meg kell azonban jegyezni, hogy a régi intelligencia felső körében is szép számmal akadtak olyan emberek, akik becsülettel, odaadással viseltetek népük iránt, akik a forradalom első napjaiban átmentek a szovjet hatalom oldalára. Ezek éppen a legjobb, a legszélesebb látókörű tudósok voltak, akik kritikai éleslátásukkal megelőzve a többieket, megértették a proletárforradalom progresszív jelentőségét. Ilyenek voltak: *Timirjazev, Micsurin, Karpinszkij, Pavlov, Ctolkowski, Bach, Keller, Marr* és mások. Ők azonban csak kivételeknek számítottak a régi értelmiség »felsői« között.

A régi értelmiségnek volt egy második, egy viszont számbelileg jelentősebb csoportja, ez sokáig ingadozott, egyhelyben topogott, de végül mégis csak megszokta a szovjet hatalmat, megbarátkozott vele és szolgálatába állt. A harmadik csoport — a régi értelmiség »sorkatonasága« — a munkásosztály után ment, a szovjet hatalom idején tökéletesítette tudását és becsülettel szolgálta a munkásságot és a parasztságot.

Még a polgárháború idején mondotta Lenin, hogy a »tapasztalatok elkerülhetetlenül és végérvényesen a mi sorainkba állítják az értelmiséget, mi pedig megkapjuk azt a tábort, amelynek felhasználásával elvégezhethetjük az iránváltás munkáját«.

A lenini előreállítás beigazolást nyert. A munkásosztály és a dolgozó parasztság hősiességével, amelyet a szovjet ország szabadságáért és függetlenségéért vívott, azzal az önmegtagadó munkával, amelyet a szocializmus felépítéséért végzett, magával ragadta az értelmiséget. A szocialista építőmunka éveiben a régi iskola értelmiségei a tapasztalatokból, saját szemükkel győződhetnek meg a szovjet rendszer fölényéről: megértették, hogy a jövő a szocializmusé, hogy csakis a szocialista rendszer adja meg a korlátlan lehetőségeket az értelmiség számára ahhoz, hogy alkotó, gyümölcsöző munkát végezhessen.

A bolsevik párt bölcs politikája, melyet a régi iskola értelmiségeivel szemben alkalmazott, megkönnyítette annak átállását a szovjet hatalom oldalára.

A szovjet kormány szeretetteljes gondolkodással vette körül azokat az értelmiségieket, akik hűségesen, becsülettel szolgálták népüket: megadott nekik mindent, amire alkotó munkájukhoz szükségük volt.

MUNKÁS-PARASZT ÉRTELMISÉG

A szocializmus győzelmével a Szovjetunióban megtörtént a régi értelmiség túlnyomó többségének átállása a szovjet hatalom oldalára.

A szovjet állam azonban nem elégedhetett meg egyedül a régi értelmiséggel, amely már nem volt elegendő ahhoz, hogy megoldja azokat a feladatokat, amelyek a szocialista építőmunka folyamán merültek fel. Másrészt pedig a szocialista forradalom győzelme Oroszország-

ban a tudomány, a kultúra, az ismeretek elsajátításának korlátlan lehetőségeit nyitotta meg a dolgozók előtt, megteremtette a kultúrforradalom előfeltételeit az országban és azokat az előfeltételeket, amelyek az értelmiség, nagyszámú kádereinek megalakítását tette lehetővé a munkások és parasztok soraiból.

A szovjet intelligencia megteremtésének folyamata már a kezdetben is a proletár állam tervei szerint történt. Ebben különbözik a szovjet értelmiség kialakulása a polgári értelmiség megteremtésének folyamatától, amely spontán alakul ki.

A szovjet hatalom első napjaitól kezdve három úton haladt a szocialista értelmiség kialakulása. 1. A kiváló tehetségű munkásokat és öntudatos parasztokat vezető állami és gazdasági posztokra állították; 2. a régi iskola értelmiségének legjobbjai a proletáriátus oldalára állottak; 3. szakembereket neveltek a dolgozók köreiből a szovjet tanintézetekben. Az egyetemre és főiskolára elsősorban a proletárok és szegényebb parasztok gyermekeit vették fel; ezek között nagyszámú ösztöndíjakat osztottak ki. Lenin javaslatára 1919-ben megszervezték a munkásfakultásokat, amelyek a munkásifjúságot készítették elő a főiskolai tanulmányokra.

A polgárháború után az ujjáépítés időszakában a szovjet állam komoly figyelmet szentelt annak, hogy a munkásokat bevonják a közép- és főiskolákra s hogy az élen haladó munkásokra bizzák az irányítás teendőit. De különösen fontosnak mutatkozott az a feladat, hogy szovjet szakembereket neveljenek akkor, amikor az ipart és mezőgazdaságot az új, korszerű technika alapján szervezték át — a sztalini öt éves tervek időszakában. A nagyszámú szakember előkészítése nélkül — akik a gazdasági és kulturális élet minden ágazatában rendelkezésre kellett, hogy álljanak — lehetetlen lett volna megoldani azokat a feladatokat, amelyek a szocialista országépítés terén merültek fel.

A sztalini öt éves tervek idején a közép- és felsőfokú szakiskolák és tanintézetek, valamint azok tanulóinak száma egyre növekedett, ami egyébként a következő táblázatból is látható:

Évek	Főiskolások száma	Diákok száma (ezrekben)	Középfokú tanintézetek és szakiskolák száma	Tanulók száma (ezrekben)
1914—1915	91	112	295	35,8
1928—1929	152	176,6	1051	206,3
1932—1933	708	504,4	3509	723,7
1938—1939	832	602,9	3732	951,9

A főiskolások diákságának arányszáma hatalmas eltolódást mutat, mégpedig a munkás- és paraszt származású tanuló ifjúság javára.

Rövidesen megmutatkozott a párt és a kormány által jóváhagyott intézkedések eredménye. Az első öt éves terv idején a képzett szakemberek száma a következőképpen alakul: az egyetemekről 170 ezer, a technikai és középfokú szakiskolákról 291.200 szakember került ki. A második öt éves terv idején a főiskolákat 369.900, a középfokú szakiskolákat 623 000 ember végezte el. 1938-ban a főiskolák 103.800, a középfokú szakiskolák pedig 201.200 szakembert bocsátottak ki. Ezek szerint tehát 1929-től 1938-ig bezárólag a főiskolákon 642.700, a technikumban 1.115.400, vagyis összesen 1.759.100 szakember került ki.

A szakemberek képzésének problémáját már olyan körülmények

között oldották meg, amikor az egész nép magasabb kultúrvonalon állott.

Annak a grandiózus munkának eredményeként, amelyet a párt és a szovjet kormány végzett, a közép- és főiskolai végzettséggel bíró egyének száma, az 1939-ben megtartott összeírás alapján, túlhaladta a 13 milliót; ezek közül 10 millió a szovjet hatalom éveiben végezte el tanulmányait.

A NEMZETISÉGI KÖZTÁRSASÁGOKBAN

A lenini-sztalini nemzetiségi politika természetesen a Szovjetunió összes nemzetiségi köztársaságainak gyors fejlődését eredményezte. Az ország valamennyi népének értelmisége egyre gyarapodott. A felső- és középfokú tanintézetek száma évről-évre nőtt a Szovjetunió szövetséges köztársaságaiban. Az Orosz Federáció területén 1914-ben 71 főiskola volt, amelyekben 81.000 diák tanult, ezzel szemben a második világháború küszöbén már 470 főiskolán 400.000 diák folytatta tanulmányait. Ukrajnában 1914-ben 19 főiskola volt 26.700 hallgatóval, 1940-ben pedig 149 főiskola működött, a diákok száma ugyanakkor 127 ezer körül volt. Grúziában 1914-ben egy főiskola volt 300 hallgatóval, míg a honvédő háború kitörésekor 21 főiskolán 22.700 diák tanult. Bjeorussziában, Azerbajdzsánban, Örményországban, Türkémiában, Üzbekisztánban, Kazahsztánban, Tadzsikisztánban, Kirgiziában a forradalom előtt egyáltalán nem voltak főiskolák, ma pedig mindegyik köztársaságban több főiskolán folyik a tanítás. A főiskolák és technikumok kiterjedt hálózata volt a legfontosabb út a nemzeti értelmiség kialakítása felé a Szovjetunió valamennyi köztársaságában.

A nemzeti értelmiség kádereinek megalakítása erősítette a Szovjetunió összes köztársaságainak erejét, hozzájárult a soknemzetiségű ország valamennyi népe gazdaságának gyarapodásához, kultúrájának fejlődéséhez, amely megjelenési formájában nemzeti, de tartalmánál fogva szocialista.

A szovjet szocialista demokrácia, amely az országvezetés munkájába bevónja az egész népet, nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a nép sorából neveljék fel az értelmiséget. Lenin már a forradalom kezdetén azt követelte, hogy bármi áron döntsek le azt a régi, ostoba, vad és aljas előítéletet, amely szerint az államot csak a »felsőbb osztályok« vezethetik. A dolgozóknak olyan szervei mint a párt, a szovjetek, a szak-szervezetek, a komszomol és egyéb tömegszervezetek, hatalmas iskolát alkotnak, amely a nép köreiből ki tudja válogatni, fel tudja nevelni a vezető kádereket az állami, gazdasági és kulturális élet valamennyi ágazata számára. Éppen a szovjet demokrácia volt az, amely lehetővé tette a szovjet állam számára, hogy a történelemben elenyészően csekélynek számító idő alatt megoldhassa a fontos káderek megteremtésének problémáját. Ebben mutatkozott meg a szovjet rendszer fölénye az összes kizsákmányoló társadalmi formákkal szemben.

Azokon a kádereken kívül, amelyeket a főiskolák és középfokú tanintézetek készítettek elő, a sztalin ötéves tervek idején gyorsan haladt a termelés élharcosainak, a sztahanovistáknak, munkásoknak, kolhozistáknak és a termelés más élharcosainak kiemelése a vezető gazdasági pozíciókba. Mialatt a mérnökök, valamint a közép- és főiskolai végzettséggel bíró technikusok száma 1929-től 1933-ig 3,8-szeresére emelkedett az alatt a termelési értelmiség száma — mely értelmiség a

gyakorlati munkások soraiból került ki — ugyanazokban az években 5.87 szerezésre nőtt.

A mezőgazdaság kollektivizálásával együtt jár a kultúra fellendülése a falvak lakóinak köreiben és egyre növekedett a falusi értelmiség száma. A falvakban megjelentek a kolhózgazdaság szervezői: a ko.hózelnökök, könyvelők és számvevők, mezőgazdasági és állattenyésztési szakemberek, a traktor- és mezőgazdasági brigádok vezetői, stb. A háború előtti években (1938—1939) a falvaknak sokszázezer tanítója, orvosa, egészségvédelmi alkalmazottja és sok tizezernyi agrónómusa volt.

Igy alakult ki a szovjet értelmiség a munkásosztály, a parasztság és egyéb dolgozók rétegeiből. A régi iskola szakembereinek maradványai, azok, akik a szovjet hatalom oldalára mentek át, feloldódtak a szovjet korszakban felnőtt értelmiségiek soraiban.

1937-ben a szovjet értelmiségiek száma 9 millió 591 ezer volt; a családtagokat is beleszámítva, a Szovjetunió lakosságának 13—14 százalékát alkotta.

Már 1936-ban a munkásosztály, a parasztság és más dolgozó rétegek köreiből került ki a szovjet értelmiség 80—90 százaléka. A rákövetkező években ez a százalékarány még tovább emelkedett.

AZ ÉLEN HALADÓ KULTÚRA HORDOZÓJA

A szovjet értelmiség kialakulása a proletár forradalom egyik legnehezebb feladatának megoldását jelentette és új, fontos szakaszt jelentett a szovjet állam megszilárdítása terén. A szovjet értelmiség kialakulása legfontosabb feltétele volt a Szovjetunió gazdasági, politikai és katonai hatalma növekedésének.

A szocialista szovjet rendszer megváltoztatta az értelmiség arculatát. A régi időkben az értelmiséget a szolgai függőség és megalkodás a polgár előtt, a néptől való elszakadás és igen sokszor a népellenesség is jellemezte.

A szovjet értelmiséget a legszorosabb kötelékek fűzik a néphez, és a legvégsőkig képviselik a munkások és parasztok érdekeit. Ez az értelmiség, az élenhaladó kultúra, az előrehaladott tudomány hordozója. A szovjet értelmiség, a dolgozók legműveltebb, legkultúráltabb része a munkásosztály és a parasztság legkiválóbb képviselőiből áll, az újtói szellem jellemzi és ezekben a tényekben rejlik a szovjet értelmiség fölénye.

A szovjet értelmiség kialakulása óta egyre fokozottabb segítséget nyújt a munkásoknak és parasztnak. A szovjet értelmiség alaposan kivette részét a szocialista társadalom felépítéséből, a Szovjetunió ellenálló képességének megalkotásából. A honvédő háború idején minden tudását és alkotó erejét az ellenség szétzúzása ügyének szentelte. A háború zord, kedvezőtlen körülményei ellenére állandóan előbbrevítte a tudományt és a kultúrát, s felhasználva ezek újabb eredményeit és vívmányait, tökéletesítette a Vörös Hadsereg haditechnikáját, segítette a munkásoknak és parasztnak az ipar és mezőgazdaság fellendítésében, a termelés technikáinak és megszerzésének javításában.

A szovjet értelmiség hazafiságában élesen megnyilvánultak annak sajátos, különleges vonásai — a valóban népi értelmiséget jellemző vonások. Minden más értelmiség túlnyomó többsége a kizsákmányoló osztályokhoz tartozó emberekből áll, ennél fogva ezeknek az osztályok-

nak érdekeit szolgálja. Hazafisága elválaszthatatlan az uralkodó osztályok gazdasági pozíciójának erősítésétől.

A szovjet intelligencia a nép húsából-véréből való és egy vele a szabadságért és boldogulásáért vívott harcában. A szovjet értelmiség hazafisága — a haza, a nép igazi szolgálója.

Már a békés fejlődés éveiben kialakult a szovjet katonai értelmiség jelentős rétege. A háború idején, amikor a parancsnoki állomány nagymértékű kiegészítése vált szükségessé, a Vörös Hadseregbe jelentékeny mennyiségű közép- és felsőfokú képzettséggel rendelkező ember öntözött be, akiknek többsége el is érte a parancsnoki tisztségeket.

A szovjet tisztikar — a szovjet értelmiség egyik élcsapata — volt a hadsereg szilárd alapja. A szovjet tisztek eredményesen elsajátították a sztalin haditudományt, kiképeztették a szovjet katonákat, hogy sikeresen verjék meg az ellenséget.

A szovjet parancsnokok a háborúban felülmúlták a német és japán tábornokokat a haditudományban és biztosították az ellenség szétzúzását. A Vörös Hadsereg fejlett haditudománya parancsnoki állományának érettsége nagymértékben azzal magyarázható, hogy soraiban ott voltak a szovjet értelmiség szakképzett káderei.

Ugyanilyen fontos szerepet játszott a szovjet értelmiség a háor-szágban is. Sztalin a háború folyamán több ízben méltatta a szovjet értelmiség szerepét, amelyet a Vörös Hadsereg megsegítésében vállalt. A háború idején az ellenségnek nem sikerült túlszárnyalnia a szovjet hadsereget a fegyverzet minőségének tekintetében. Ebben nagy érdemeket szerzett a szovjet értelmiség. A honvédő háború éveiben a szovjet tervezők valamennyi fegyvernemben kiváló alkotásaikkal tűntek ki, olyanokkal, amelyek minőség tekintetében nemhogy elmaradtak volna az ellenség mögött, hanem túl is szárnyalták azt.

A tehetséges szovjet repülőgéptervezők sok kiváló harci gépet alkottak meg a háború idején, amelyek a német fasiszta hadsereg és légihaderő rémeivé váltak.

A háború megmutatta, hogy a közepnehéz »T-34« szovjet tank, taktikai-technikai adottságainál fogva főlénybe került valamennyi közepnehéz tankkal szemben, amelyek az ellenséges hadseregek birtokában voltak. Ez a tank, és a páncéltörő ágyúk nagy sikerrel pusztították a német »Tigriseket«, »Párducokat« és a »Ferdinándokat«.

A szovjet tervezők a tűzérési fegyverzet új, nagyszerű mintáit dolgozták ki és újfajta tökéletesített önműködő fegyverekkel gazdagították a Vörös Hadsereget. A szovjet reaktív ágyú, a híres »Katyusa« »Sztalin-orgona« néven is ismerik) megérdemelt hírnevet szerzett magának.

A Vörös Hadsereg kiváló fegyverzetét és felszerelését — a repülőgépeket, harckocsikat, ágyúkat, aknavetőket, stb. — az egész ország segítségével alkották meg. A Vörös Hadsereg fegyverzetének kiváló minősége a szovjet inar valamennyi ágának dolgozóit — mérnökök, technikusok és munkások — odaadó munkájának, a magas fokon álló tudományának és technikájának eredménye volt. A fémművi, energetikai, gépipari, szerszámgépipari, stb. munkások és mérnökök az önmegtagadásig menő munkát fejtették ki azért, hogy a frontot elláthassák minden szükségességgel. A háború idején a szovjet értelmiségiek fáradhatatlanul és sikeresen dolgoztak az ipari és hadüzemi épületek felénítésének meggyorsításán, a technológia továbbfejlesztésén, a sztahanovista mozgalom további kiépítésén.

A mezőgazdaságban dolgozó szovjet értelmiség az egész néppel kar-

öltve becsülettel dolgozott azért, hogy biztosítsa a Vörös Hadsereg és a lakosság számára az élelmiszerellátást, az ipar számára a nyersanyagot, Gazdászok kolhozvezetők, állattenyésztők, traktorvezetők és más szakemberek szinte emberfölötti munkát végeztek, Országszerte terjedt a sztahanovista mozgalom, egyre bővült a vetésterület, emelkedett a terméshozam. Így vált lehetségessé, hogy az ellenség által ideiglenesen megszállva tartott s ezáltal kikapcsolt nyugati területek nélkül is zavartalanul folyhatott a hadsereg és a lakosság ellátása.

Óriási munkát végeztek a szovjet tudósok az ország nyersanyagforrásainak felkutatása terén, nemkülönbön a tudomány valamennyi ágának továbbfejlesztésében is. A háború első évében a tudósok egy csoportja, Komarov akadémikussal az élén, alapos és nagyszabású kutatásokat végzett az Uralban. Ugynezt tették Kazahsztánban és Szibériában is. Hatalmas érclelőhelyeket fedeztek fel, köztük számos olyat is, ahonnan a hadiipar számára igen fontos, ritka fémeket nyertek.

A honvédő háború idején a szovjet értelmiség minden rétege fokozott segítséget nyújtott a frontnak.

Az egészségügyi munkások fáradhatatlan önfeláldozó munkájukkal a Vörös Hadsereg sokszázezer sebesült katonájának életét mentették meg a fronton és a hátszágban. A szovjet orvosok igen sok új módszert dolgoztak ki a sebesültek és betegek gyógyítására s ezzel messze előrevitték a szovjet orvostudományt. A Szovjetunió egészségügyi munkásai és orvosai elérték, hogy az országban e súlyos háború egész folyamata alatt nem voltak járványok, amelyek pedig a régebbi háborúkat mindig nyomon kísérték. A szovjet ország az orvostudomány területén számos kiváló tudóst produkált. A háború idején alakult meg az Országos Orvostudományi Akadémia.

A főiskolák professzorai és előadói a háború nehéz körülményei között is fáradhatatlanul képezték az értelmiség új kádereit a főiskolák évenként sokszázezer új szakembert bocsátottak ki a gazdasági és kulturális élet minden területére.

A szovjet tanárok a háború idején folytatták felelősségteljes munkájukat, a fiatal nemzedék oktatását és nevelést biztosítottak a népművelés további kiszélesítését és javítását.

Az irodalom és a művészet munkásai alkotó munkájukkal hozzájárultak a győzelem kivívásához. A szovjet írók, képzőművészek, zeneszerzők hazafias művei a népet harcra lelkesítették.

A szovjet értelmiség hősiesség munkájával segítette a munkásoknak és a parasztnak a nagy győzelem kivívásában.

Ha nem rendelkezett volna ilyen értelmiséggel, a szovjet állam nem tudta volna eredményesen megszervezni az ország védelmét, nem tudott volna győzelmet aratni a honvédő háborúban.

A szovjet értelmiség tapasztalatai, határtalan hazafisága a német fasiszta rablók elleni harcban lelkesítő példa a külföldi országok haladó értelmisége számára. A kapitalista rendszer csődje, amely súlyos gazdasági válságokban, emberek tízmilliói számára pusztulást hozó, romboló háborúkban sok nemzedék munkájának megsemmisülésében mutatkozik meg, továbbá a faszizmusnak — az emberiség halálos ellenségének — megjelenése, mindez arra vezet, hogy más országokban is az értelmiségnek egyre nagyobb rétegei kezdik felismerni azt a tényt, hogy a kapitalizmus pusztulásra van ítélve. Másrészt pedig a szocializmus sikere a Szovjetunióban, ahol megteremtették az alkotó munka minden előfeltételét, továbbá az a tény, hogy a szovjet állam döntő erőként lépett fel a fasiszta barbarizmus elleni harcban, — mindez arról győzi meg a

külföldi értelmiség széles köreit, hogy a jövő mindenképpen a szocializmusé. Ezért van az, hogy azokban az országokban, amelyeket felszabadítottak a fasiszta megszállók uralma alól a proletáriátussal együtt az értelmiség széles rétegei is erélyesen és határozottan szállnak síkra a fasiszmus végleges szétzúzásaért. És ebben a nemes célkitűzésben a Szovjetunió értelmiségének sokéves harci tapasztalatai lelkesíti őket.

A szovjet értelmiség komoly erő, amelyet fontos érdekek fűztek egybe a munkásokkal és paraszttal. Az értelmiség valamiennyi nem szocialista rendszerben a kizsákmányoló osztályok uralmának megszállásukat szolgálja. Ezekben a társadalmi rendszerekben a szellemi és testi munka közötti szakadék egyik e társadalmi berendezkedés elleni tüneteinek. Első ízben a szovjet rendszerben állították a szellemi munkát és annak hordozóját — az értelmiséget — az egész nép, az egész szocialista építőmunka szolgálatába. A szellemi munka nem ellentéte többé a testi munkának. A szovjet értelmiség ereje abban rejlik, hogy az az értelmiség szoros testvéri együttműködésben dolgozik az ország munkásosztályával és parasztságával. Csakis az ilyen testvéri együttműködésben képzelhető el a szovjet értelmiség fejlődése.

Ez az együttműködés a szovjet társadalom valamennyi csoportja alapvető érdekeinek közösségén nyugszik. A szovjet értelmiségiek — csakúgy, mint az ország munkásai és parasztjai — a szocialista társadalom dolgozói, akik a szocialista rendszerű vállalatoknál: az állami üzemekben, hivatalokban, a kolhozokban dolgoznak. A szocialista gazdaság gyarapodása alkotja a munkások, parasztok és értelmiségiek jólétének alapját. Ezért hát valamennyiünknek igen fontos érdeke fűződik a szocialista tulajdon és a szocialista gazdasági rendszer fejlődéséhez, amelyek korlátlan lehetőségeket nyújtanak nekik ahhoz, hogy alkotó, gyümölcsöző munkát végezzenek.

A Szovjetunió munkásosztálya, parasztsága és értelmisége új társadalmat épít a Jenini-sztalini ideológia zászlaja alatt, mely ideológia oszthatatlanul uralkodik a Szovjetunióban.

A szocialista gazdasági rendszer továbbfejlesztése a kapitalizmus csőkevényeinek likvidálása a dolgozó tömegek öntudatában, az élenjáró szocialista ideológia elterjedése a dolgozók tömegeiben, a néptömegek kulturális színvonalának emelése: megannyi olyan feltétel, amelyek által értelmiség között.

A szellemi és fizikai dolgozók közötti ellentétek megszüntetését a szocializmusban úgy érik el, hogy a munkásoknál és parasztoknál a kultúra és szakmai tudás színvonalát az értelmiség színvonalára emelik. A Sztahanyov-mozgalom, mint Sztalin mondotta, magában hordozza a munkásosztály elővendő hatalmas kulturális és technikai fellendülésének magvát, megnyitja az utat a munka termelékenységének nagyfokú fellendüléséhez, miáltal lehetővé válik a kommunizmusra való átmenet.

Hogy az értelmiség mily fontos szerepet játszik a Szovjetunióban, annak legbeszédebb kifejezője az a tény, hogy az intellektuális munka kiválóságainak egymásután ítélik oda a Sztalin-díjat. Ezt a díjat a tudomány, művészet és irodalom terén elért kiemelkedő eredményekért, értékes felfedezésekért, a termelési munka alapos tökéletesítéséért osztják ki. Mindezek az eredmények nemcsak azt bizonyítják, hogy a szovjet értelmiség nagy tehetségekkel van megáldva, hanem a szovjet értelmiségnek a haza, a nép iránti teljes odaadását is.

(«Bolysevik», Moszkva, 1946)